

SAHİLİNE KÜSKÜN GİDEN BİR DENİZ: MEHMET AKİF TERZİ ÜZERİNE

1. ŞAHSİYETLİ VE KIVAMLILIK BİR AHENK

“Kıvam, kıvamını bulmak” hepimizin günlük hayatta, sıklıkla kullandığı kelime ve deyimlerden bir tanesidir. Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük’te kıvam kelimesine; “yoğunluk” ilk anlam olarak, “bir şeyin en uygun zaman ve durumu” da ikinci anlam olarak verilir. “Kıvamını bulmak” deyimini ise, “gerekli ve istenen şartlar yerine gelmek” olarak izah edilir. “Kıvamlı” kelimesi aynı sözlükte; “gerekten kıvamı bulmuş olan” cümlesiyle aktarılır.

Genellikle yiyeceklerin kalitesi, lezzeti için kullandığımız bu kelime (yemek kıvamsız olduğunda, örneğin tuzu, yağı veya diğer bir katkısı eksik olduğunda, suyu fazla kaçtığına ya da yetersiz piştiğinde, o yemeği yemek mümkün olmaz, yeseniz de tat vermez), insanlarca ayrıca birçok konuda olgunluğu, olmuşluğu, kaliteye erişmeyi açıklayıcı bir sembol ifade olarak da kullanılır.

Kıvamını bulmak dinimizde de önemli bir durumdur. En'am Suresi, 161. Ayette; **“De ki: Şüphesiz Rabbim beni doğru bir yola; kıvamlı (sapasağlam) bir dine, Hakk'a yönelen İbrahim'in dinine iletti. O, Allah'a ortak koşanlardan değildi”** buyrulmak sureti ile **kıvamlı dine**, kıvamlı olmaya vurgu yapılır.*

Hayatın insanı her saniye yeniden inşa eden, dönüştüren, değiştiren seyri içerisinde, yaşadıklarımız, yansıttıklarımız, konuştuklarımız, davranışlarımız, tepkilerimiz, ifade ettiklerimiz arasındaki ilişki, bu ilişki üzerinden geliştirdiğimiz ve aksettirdiğimiz ahenk de, şahsiyetimizin kıvamını ve kalitesini belirler.

Ancak çağımızda yaratılışımızdan verili gelenleri kendi irademizle geliştirdiklerimizle beraber diğer insanlara sunumu olarak da adlandırabileceğimiz bu ahenge özen göstermek pek makbul bir davranış

* Kıvamlı insan ve kıvamlı din kavramlarına, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden Dr. Muammer İpek'in “Kur'an'a Göre İnsanın Yaratılış Hikmeti ve Sorumluluğu” başlıklı makalesinde, Beykoz ilçesi ve sonra Kırklareli Müftüsü Hüseyin Demirtaş'ın konferans ve konuşma metinlerinde, Ali Rıza Demircan'ın yazılarında ve pek çok ilahiyatçı hocanın eserlerinde, makalelerinde, yazılarında sıklıkla rastlanılmaktadır.

modeli olarak görülüyor. Duygularınızı, düşüncelerinizi, görüşlerinizi, değerler dizininizi, asli inançlarınızı gizleyerek hayatınıza devam etmek sanki üstün bir vasıfmış gibi itibara uğruyor, bu da ikiyüzlülüğün neş ü nema bulmasına daha da uygun ortamlar sağlıyor. İnsanları sahtekârlığa iten bu durum adeta bir şeyler elde etmek, makam kazanmak, unvan almak için kazanç olarak görülüyor ki, insanoğlunun ilişkilerinde olmazsa olmaz olan o güven dediğimiz duyguyu temelinden sarsıyor.

Cenap Şehabettin, “Meşe gölgesinde filizlenen yosunlar çok kere kendilerini meşe fidanı sanırlar” tespitiyle, bir güçlünün himayesi ve tavassutuyla onun gölgesinde bir yerler, bir şeyler edinmişlerin aslında olmayan büyüklüklerini taslayarak, zamanla buna kendilerinin de inanmasının, şahsiyet kıvamını ne kadar cıvıklaştırıp, zavallılığı, pespayeliği ortaya döktüğünü fark etmeyenlerin sahtekârlıklarla dolu dünyasını bir cümlede anlatır hepimize. Bunu yine Cenap Şehabettin’in Tiryaki Sözleri’ndeki “Ancak cücelerdir ki küçüldüklerini hissetmezler” sözüyle tamamlayalım.

Bu sahtekârlıklar neticesi, herkesin herkese acabalarla yaklaşmasıyla arz-ı endam eden güvensizlik, ilahi yönü de olan manevi mefhumların ihtiva ve ifade ettiği değerler sistemini, samimiyeti yerle yeksan eder.

Tüm bunların ana sebebi yukarıda kısaca zikrettiğimiz şahsiyetin kıvamı ve kalitesi ile ilgili bir husustur. Nihayetinde şahsiyet bedavadan dağıtılan, sadaka verilen, yardım olarak sunulan veya satın alınabilen bir şey değildir. Şahsiyet, insanın kendi gayret, azim, varsa hikmet ve himmetiyle ortaya çıkan bir özelliktir. Kaliteli ve kıvamlı şahsiyet güçten değil, ancak ve ancak irfandan beslenir. Yani şahsiyetin kalitesini de, kıvamını da belirleyen yine insanın kendisidir.

Elbette şahsiyetin kalitesi ve kıvamı da matematiksel verilere dökülüp, istatistikî şemalara bağlanamaz. Kalite ve kıvam, olaylar ve olgular karşısında takındığı hal, hareket ve tavırla insan üzerinde cismanileşip şahsileşerek anlaşılır, görünür ve değerlendirilir. Ancak bunun bir öze, yani bir değerler ve inançlar manzumesine de dayanması gereklidir. Bilinen bir şeydir ki inançlar bizi inşa eder.

Bizim değerlendirilme ölçeğimiz aslında inançlarımızın, değerler manzumemizin, yaşadıklarımızın, sıkıntılarımızın, bu sıkıntılar karşısındaki duruşumuzun, tavrımızın, edamızın, seçimlerimizin, tercihlerimizin bizi getirdiği kıvamdır, demlenmedir. Bu kıvamın kaliteli şahsiyet olarak yansımaları, zemininizin sağlamlığına ve her şartta devamlılığına bağlıdır. Dışa yansıtıklarımızda süreklilik ve tutarlılık arz ederek olumlu/olumsuz anlamda şahsiyetimiz cismanileşir.

Bu arada zihni ve ahlaki dayanak noktaları da şahsiyetin şekillenmesinde temel unsurlardır: Gücün, makamın, mevkiin, maddiyatın elde edilmesinde gösterdiğiniz tercih, eda ve duruş, liyakat ve ehliyete verdiğiniz önem, kul hakkına gösterdiğiniz azami dikkat, sadakatleriniz şahsiyetinizin demini almışlığını ve ideal kıvamını gösterir veya bunun tam tersi de gevşekliğinizi, güvenilirliğinizin düşük kapasitesini, insanlığımızın zayıflığını sergiler.

İnanç ve değerler manzumemizin*, asgari düzeyde olmasını şart koştuğu, zihni ve ahlaki dayanak noktalarına ihtiyaç hissetmeyerek veya sanki varmış gibi göstererek de yaşayabilirsiniz, ancak her

* Bu inanç ve değerler manzumesine yönelik metni bölmeden, kısaca bir açıklama yapmak isterim. Hacc Suresi 31. Ayette, “Şirk içine düşmeden hanifler olarak Allah’a yönelin” ifadesinde, şirkin karşılığı olarak haniflik gösterilir. Prof. Dr. Şaban Ali Düzgün’e göre, haniflik, diğer anlamları ile birlikte doğayı/fitratı ve fitratın kaynaklık ettiği değerleri temsil eder (“Kimliksiz Hakikatler” kitabından). Haniflikle temsil edilen doğal/fitri değerler verilidir/doğuştan getirilir. Allah’tan başkasının insanlara lütfü değildir ve kısıtlanamaz. Bunların garantörü Allah’tır. Onların ihlali de Allah’ın sınırlarının (hududullah) ihlalidir. Temel hak ve özgürlükleri sadece birileri için garanti altına almak yahut onları yönetim erkinin bireylere birer lütfü olarak görmek (...) şirk olarak görülmektedir. Bu çerçevede dinin de tavsiye ettiği hayatın inşasında, *insanı harekete geçiren* ihtiyaçlar olan bedensel zorunluluklardan ziyade, *insanın özgür iradesiyle harekete geçirdiği* yetiler/ruhsal, iradi tercihler mevcuttur ki, işte bu ikisi arasındaki tercihlerimiz, önceliklerimiz, önem sıramız inanç ve değerler manzumemizi oluşturur. Bu inanç ve değerler manzumesinin ağır basan kefi de sizi kıvamlı veya kıvamsız şahsiyetliliğe götürür.

daim geçerli ve makbul olan bir şahsiyet inşa edemez, bunu uzun süre gösteremezsiniz. Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

Maaleseftir ki, bizim de içerisinde geçtiğimiz çağ, doğruluğa ve dürüstlüğe dayalı, eğilip bükülmeden, yamulmadan düz bir çizgide hareket eden aleni bir şahsiyetliliği pek sevemedi. Hatta bu doğruluk ve dürüstlük yakın bir tehlike, tehdit olarak algılandı. Hataları, eksiklikleri, eylemleri farklı bir gözden görme ve gösterme çabaları, ötekilik ve fanatiklik olarak damgalanıp ilan edildi. Birçok insan bu itham tehdidinden nasiplenmemek, öteki olarak yaftalanmamak için hiçbir konuda fikir yürütmeye cesaret edemez hale geldi.

2. BUHARLAŞAN HAKİKAT VE GÜZEL AHLAK

Bu cesaretsizlik, iradesizlik, cıvık şahsiyet kıvamlarını veya kıvamsızlığı beraberinde getirirken kuralsız, itikatsız, fikirsiz, ehliyetsiz, liyakatsız bir güruhun varlık bulmasına da zemin oluşturdu. Bunun devamında ise imal edilen mamul şahsiyet tipolojisinden de bahsetmek lazımdır. İnsanlar, duruma, güçlü olduğuna inandıklarına, güncel konjonktüre göre ayağına ayakkabı, sırtına ceket alır gibi şahsiyetlere bürünebilir, değişen havaya göre dün yerdiklerinin, kızdıklarının yanında saf tutabilirler. Aslında bu şahsiyetlileşmekten ziyade kendilerini metalaştırarak “mamul ürün” haline getirip pazara sunmalarıdır. Unutmamak gerekir ki kendinizi mamul meta yapar ve pazara sürerseniz fiyatını verene satılır ve onun kullanımına açık olursunuz.

Antakya Müzesi’ndeki bir lahit üzerinde Seneca’ya ait bir söz vardır: “Para ile satın alınan sadakat, daha fazla para ile satılır.” Tarihi tecrübeler, birikimler göstermektedir ki bugün sizi satın alanı değişen şartlara göre satma ihtimaliniz de oldukça yüksektir. Bir başka açıdan bakarsak para ile makam ile menfaatlenme ile satın aldıklarınızca daha fazla verilene karşı satılma ihtimaliniz epeyce kolay olacaktır. Meşhur sözdür; “Üç kuruşluk insana beş kuruşluk değer verirken aradaki iki kuruşluk farka seni satar.”

Zikredilen duruma kendisini düşüren kişi, en hafif tabirle önce kendisini, sonra insanlığı, (varsa) inançlarını ve değerlerini harcayan kişidir. Arada kaynayıp buharlaşan ise hakikat, hakkaniyet ve sırat-ı müstakimdir.

Bu bir anlamda manevi kapitalist pazarda satışa çıkmaktır. Ama biz deneyimlerimizle biliyoruz ki, kapitalist pazar vefalı ve kadirşinas değildir. O inançları, doğruları, değerleri değil kârı sever, kendisine sadık ve uysal bendeler arar. Bugün falancayı pazarlayıp kâr ederken yarın filancayı pazarlar. Piyasanın koşulları bellidir, bu pazarda ederini verene gönüllü satılan yarın bir başka değer biçene yine gönüllü satılır, oradan oraya sıçrar durur.

Bu satış hususunda aslında yalnızca kendisini kandırdığı, aklına uygun hale getirmeye gayret ettiği hazır paket bahaneleri de mevcuttur. Genellikle zekâ ile kurnazlığı da karıştırıp kurnazlığını diğerlerinden daha zeki olduğuna yordduğundan bu bahanelere inanıldığını sanır.

Yani buradan yola çıkarak özetleyelim ki, iyi, düzgün, doğru, sırat-ı müstakim üzerine bir şahsiyet sahibi olmak, hayatın her alanında yanlışlıklara, yamukluklara karşı mücadele etmek, hep inandığın inançlar ve değerler manzumesi üzerinden taassuba kapılmadan, gelişime de kapıyı kapamadan rotayı saptırmamakla, ilkeli ve ahlaklı olmakla kazanılan bir mücadeledir. Bu vasıflar ise cesaretli ve dirayetli olmayı gerektirir.

Eşref-i mahlûka tebliğ edilen de güzel ahlaklı olmak değil midir? Güzel ahlakı geliştirmek ve yaygınlaştırmak konusunda dirayet ve cesaret sahibi olmak, bunu arka plan çalıştırmadan, kibre ve riyakârlığa kapılmadan her ortamda dile getirmek, savunmak, haksızlığa dur demek aynı zamanda ilahi bir lütfе erişmeyi de sağlamaz mı?

Çok şükür ki, bugüne kadar insanların hep gördüğü ve deneyimlediği şey şudur; inançlarını, değerlerini, doğrularını, ilkelerini samimiyetle müdafaa edenler zaman içerisinde saygıyla mukabele görüp anılır, yâd edilirken, güce, makama, mevkiye tapan, bir yerlere, birilerine haksızlıklarını bilmelerine rağmen yaranmak isteyen düşük ahlaklı, liyakat ve ehliyet yoksunu kimseler, belki bir süre popülerliklerine, işgal ettikleri makam ve mevkilerine hürmeten(!) iltifat ve itibar görürlerse de, sonunda layık oldukları derekeye inmekten kurtulamazlar. Ezelden ebede, hiçbir vicdan, samimiyet ehlinin doğruluk, dürüstlük, ilkesellik konusundaki sadakatleri karşısında direnememektedir.

“İnsanın gerçek gücü sıçrayışta değil, sarsılmaz duruşundadır” derken Tolstoy da etrafında gördüğü bu tür pazarlamacı, satış uzmanı, kibirli, liyakat ve ehliyet yoksunu, gelene ağıdına gidene paşam diyen zayıf şahsiyetlere karşı, cesaretli, dirayetli yani kıvamlı olmayı seçenler arasındaki tavır, eda farkını vurgulamak ister.

3. HAZIR PAKET İYİ, HAZIR PAKET KÖTÜ

Bizler çok uzun yıllar önce Devlet Arşivlerinde çalışmaya başladığımızda, bu dünyada gözlerimizi açtığımızda etrafımızda hazır paket iyiler ve hazır paket kötüler vardı. Sevgilerimizin, inançlarımızın, değerler manzumemizin bizim gibi olan herkeste aynı oranda bulunduğunu düşünüyor, bizim gibilerin hazır iyiler olduğunu, kötülerin hep başka diyarlarda bulunduğunu sanıyorduk.

Dünyamız kesin çizgilerle ayrılmış siyahlar ve beyazlarla şekilleniyor, gözlerimiz yalnız bu iki rengi ayırt edebiliyor, kendimizce bizim sularda yüzen herkesin beyazlar arasında olduğu ön kabulüne dayanıyorduk. Ufak tefek gördüğümüz fikir ve yol ayrımlarında ise olsa olsa beyazın değişik tonlarıydık. Siyah bellediğimiz diğer alanların bizce çok karanlık ve de tekin olmayan köşelerine bırakın kısa kaçamaklar yapmayı, şöyle bir göz atmayı bile cesaret edici bulamıyor, doğru da karşılamıyorduk.

Geliştığımız zaman içerisinde büyüklerimizce verilen iyi ve kötü hakkındaki tasavvurat bizi böyle şekillendirmişti. Ancak yüklenen değer ne olursa olsun, yine zamanla beyaz gördüğümüzde de, siyah diye yaftaladığımızda da asli olan her şeyin insani olanın sınırları içerisinde kalıp, “önemli” olana değil ama “değerli” olana meyletmenin kıvamlı ve kaliteli insan olmakla eşdeğer tutulması gerektiğini deneyimledik. Beyaz diye çok önemsediklerimizin bilinçaltılarında, ruhlarında ne de büyük siyah lekeler olduğunu, zamanı ve zemini bulunca nasıl da siyahlaşıp kirlendiklerini ve çirkinleştiklerini izlerken, siyah diye ötediklerimiz içerisinde, bizim iyi bildiklerimizi de geride bırakacak ne parlaklıklar, kıvamlı ve kaliteli şahsiyetler olduğunu görme imkânını bulduk. Neslimizin bir gerçeği oldu bu.

4. İŞİYLE DE HELALLEŞMEK

Tüm bunları neden söylediğime gelmek istiyorum. Çok yakın bir tarihte ve çok erken bir biçimde kaybettiğimiz arkadaşımız Mehmet Akif Terzi’yi, işte bu beyazın ve siyahın çok keskin sınırlarla, kenarlarla ayrıldığı günlerden itibaren tanıdım. Bayramlarda, özel günlerde mesajlaştım, kurumun dönem dönem başına gelen belaları savuşturma faaliyetlerinde beraber oldum. Derin sohbetler ettik. Yüz yüzeden daha çok çağın iletişim aracı olan telefonla hemhal olduk. Dertleştik, birbirimize cesaret verdik, iyimserlik yükledik, yanlışlıkları eleştirdik, mazlum olanın hep yanında zalim olanın da hep karşısında durmaya gayret ettik.

Mehmet Akif Terzi kardeşimiz, işte o günlerden son nefesine, hep “Arşivlerin ve Arşivcilerin” hakları için mücadele etti. Bu mücadelesi sırasında doğruluktan dürüstlükten, inançlarının, ilkelerinin ve değerlerinin çerçevede hiç sapmadı. Herkese, her zeminde, olduğu gibi göründü, olduğu gibi söyledi, söylediği gibi eyledi. Kendisini, şahsiyetini pazara sürüp mamul

meta konumuna düşmedi. Bunun için dünyevi bir bedelle nitelenir, fiyatlanır olmadı, satışı, satılmaya ve satmaya aracılık etmedi. “Hoplarım, zıplarım ama daldan elma toplarım”a hiç meyletmedi.

Yani bir samimiyet ehliydi, doğruluk, dürüstlük, ilkesellik, vatanseverlik ve has arkadaşlık konusundaki sadakatten bir milim şaşmadı. Sadakatin, dürüstlüğün manen pahalı bir mal olduğunu ve ucuz insanda bulunmayacağını iyi bilirdi.

Yaşadıkları, mücadeleleri sırasında, mesleğini icra ederken karşılaştığı güçlükler, yansıttıkları, konuştukları, davranışları, tepkileri, ifade ettikleri arasındaki ilişki, bu ilişki üzerinden geliştirdiği ve aksettirdiği ahenk, kişiliğinin kıvamını ve manevi kalitesini ortaya koymuş, Mehmet Akif Terzi olarak kıvamlı şahsiyetiyle cismanileşmişti.

Kıvamlı şahsiyete sahip insan, diğer insanlarla olduğu kadar, işiyle/mesleğiyle de helalleşebilmelidir. Bunun için işini, her daim ve her konumda layığıyla yapmalıdır. Yıllarca, bir şeyler yapıyormuş görüntüsü verip yan gelip yatarken, mevki alınca işe sahip çıkmaya kalkışmak, işi takip etmek, etrafını, personelini yerli yersiz sigaya çekmek ise en hafif tabirle riyakârlığın dik âlâsıdır.

İşinizde yükselmek istiyorsanız liyakatinizin ve ehliyetinizin olup olmadığına veya neye, ne kadar yetebileceğinize dikkat etmeli, gerekirse bazı şeylerden uzak kalabilmeyi nefsinize kabul ettirebilmelisiniz. İşgal ettiğiniz konum, makam ne olursa olsun en az cirminiz kadar fiil işleyebilmeli, fazlası için gayret sarf etmelisiniz. Bu kolay bir nefis mücadelesi değildir. Helal lokma dokuz boğumdan zor inerken, haramlar nefislerce tatlandırıldığından ve üzerinde de çok düşünülmediğinden gözünüzü hakka, hukuka kapattığımızda boğazdan yağ gibi kayar.

Bu sebeple her işte amacınız iyi şeyler yapmak olmalı, yani hayatınızı iyi şeyler yapmak üzerine kurgulamalısınız. İşinizin, mesleğinizin gelişimini ve itibarını hep öncelemelisiniz. Mesleğinizle, işinizle ilgili hem iş, hem düşünce üretebilmeli, gayret sarf edebilmeli, bunu gerekirse mesai saatleri dışına da taşımalısınız.

Ama hayat felsefeniz “bir şeyler yapmak” değil de öncelikle “bir şey olma” zaten baştan liyakati de ehliyeti de rafa kaldırmışsınız, işin de mesleğin de namusuna hâlel getirmişsiniz demektir. “Makam alayım, maaşımı yükseltiyim, ek göstergem yükselsin de ne olursa olsun” tavrı önceliğinizse, işinizle de mesleğinizle de helalleşmeyi baştan kaybetmişsinizdir. Bu aynı zamanda bir değer yitimidir, fitne, fesat ve bozgunculuk çıkartmaya zemin hazırlar. Değerlerin ortadan kalktığı veya soluklaştığı bir hayat, süreç içerisinde hem sıkıntı getirir, hem de günahı çağırır.

Hud suresi 116. Ayet ne güzel anlatır: “Sizden önceki toplumlar içinde yeryüzünde bozgunculuğu önleyecek birikimli kimseler bulunsaydı ya! Onlardan, kurtuluşa erdirdiğimiz az bir kesim bunu yaptı. Zulmedenlerse içinde şımartıldıkları refahın peşine düşüp günahkâr oldular.” Konu mühlete tâbidir ve ilahi kısmı bizi çok aşan bir makamın takdiridir.

Bu çerçevede yaptıkları kadar yapmayı ihmal ettiklerinden de hesaba çekileceğini bilen insanın, kendisine verilen yetileri, değerler dizisi içerisinde bir değerlendirmeye tâbi tutmadan, her makama, mevkiye talip olması, işini laf olsun diye yapması, işinde niteliğe değil de niceliğe yönelmesi, vakit geçirmek üzere oyalanması, liyakate, ehliyete bakmadan kişisel ayrımlara yer vermesi, meseleyi yalnızca kazancının, itibarının artacağı bir husus olarak görmesi elbette zorunlu olarak bir takım karşılıklara götürür. Bunların tersi, işin layığı veçhiyle yerine getirilmesi işinizle, mesleğinizle olan helalleşmektir.

Liyakat ve ehliyet mevzusu Türk töresinde de önemli yer tutar. Yusuf Has Hâcib tarafından kaleme alınan Kutadgu Bilig’de de kişinin ehliyet ve liyakati ön plana çıkarılır. Eserin birçok yerinde liyakate dikkat çekilir:

“Ey bey, işi işin ehline, işe yarayana, hareketi doğru ve dürüst olana ver.

Eğer bir bey işi ehliyetsiz bir kimseye verirse, ehliyetsizliği başkası değil, kendisi göstermiş olur.

Tanrı bir kimseyi mes’ûd etmek ve yükseltmek isterse, ona ehliyetli ve dürüst hizmetkârlar verir.”

Koçi Bey tarafından kaleme alınarak IV. Murad ve Sultan İbrahim’e sunulan ‘Risale’de de liyakat ve ehliyete, bir anlamda işi ile helalleşmeye dair önemli tespitler vardır. Liyakat ve ehliyete önem verilmemesinin, insanların işlerini layığıyla yerine getirmemelerinin ve buna göz yuman yöneticilerin ‘ruz-i cezada hesap vereceklerini’ söylemekten kaçınmaz Koçi Bey.

Tabii yöneticinin de yönettiği işi layığıyla bilmesi gerekir ki, bu da kıvamlı bir şahsiyet olmanın, hayırlarla yâd edilmenin, öldükten sonra da sevap kapısının kapanmamasının ayrı ve önemli bir parçasıdır. Liyakatli yöneticinin dostu adalet, düşmanı ise kişisel menfaatler olmalıdır. Yine bu hususta Cenap Şahabettin ustaya müracaat edelim: “Menfaat sandalye gibidir. Ayağının altına alırsan yükselirsin, başının üstüne alırsan ezilirsin.”

Menfaatlerini ayaklar altına almışlar anında olmasa da zaman içerisinde gönüllerde taht kurar. Nihal Atsız da “Hizmeti olanların hizmeti inkâr olunmaz. Tarihi şahsiyetlere hakiki değerleri verilir. Ne, ufacık kusurları yüzünden dev gibi adamlar küçültülür, ne de mevhum büyüklükleri dolayısıyla ahlaksız insanlar devleştirilir.” ifadesiyle bu hususu bize ne güzel özetlemiştir. Allah doğruluğun, dürüstlüğün, iyi niyetin ayaklar altına alınmasına elbette müsaade etmez, zamanı ve yeri gelince iyilikler de kötülükler de gün ışığı gibi gözler önüne serilir.

Liyakatsizliğini, ehliyetsizliğini görmeden, her işi yaparım diyerek menfaatlerini baş tacı edip haksızlığı hukuksuzluğu hayat formuna çevirip diğerlerin dünyasına darlık getirenlerin akıbeti ne olur? sorusunun cevabını da geçmiş örneklerden görmemiz mümkündür.

Tüm bunlardan sonra şunları gönül rahatlığıyla söyleyebilirim ki, törelerini de ilahi olanı da içselleştirmiş ve özümsemiş olan Mehmet Akif Terzi kardeşimiz çekirdekten yetişen bir arşivci olarak yaptığı işi layığıyla yapan, kişisel menfaatlerinden önce, mesleğinin gelişimini ve itibarını her zaman ön planda tutan bir arkadaşımızdı. Liyakatinin ve ehliyetinin bir göstergesi olarak arşivcilik bilgisi, mesleki yeterliliği ve donanımı, bir şey olmaktan ziyade bir şeyler yapma duygusunun emrindeydi. Bu sebeple işiyle de mesleğiyle de helalleşmeyi becerebilmiş insanlardandı.

Mesleki yeterliliği, liyakat ve ehliyet sahibi olması, ilkeliliği, doğruluğu, dürüstlüğü, değerler dizisi, bazılarının önyargılarla dolu şaşkınlığı sebebiyle maalesef takdire şayan bulunmadı.

Arşivin, arşivciliğin değerini bulması noktasında yılmadan yürüttüğü mücadelede birçok farklı hususta bilgi sahibi olmuş, sıkıntı çekmiş, yaftalanmış, ötekileştirilmiş, dışlanmış, hakaretlere, iftiralara uğramıştı, ama bunların hiçbirisi ona, şahsiyetli ve ilkel, iyi bir insan olma mazhariyetini ıskalatmamıştı. Cenap Şahabettin’in tespitiyle; “Vicdan, onu herkes yüreğinde taşımaz. Dilinde, midesinde hatta cüzdanında taşıyanlar vardır.” O, vicdanını yüreğinde taşıyanlardandı.

Önyargılar yüzünden hayatının son yılları, hakkındaki yanlış fikirler, ötekileştirmeler ve hukuksuzluklarla uğraşarak geçti. Tolstoy’un “Birine çamur atmadan önce iyi düşün ve sakın unutma, önce senin ellerin kirlenecek” sözüne uygun olarak ona çamur atanların bir kısmının elinin kiri hemen ortaya çıktı. Bazıları şimdilik elini arkasına saklasa da ilahi adalet bir gün o çamurlu elleri de gün yüzüne çıkartacaktır.

O ise çektiği tüm sıkıntılara rağmen, yeniden sıkıntılara uğrayacağını bilse de, haksızca uygulanan gücün karşısında hırpalansa da boynunu eğmedi, yalpalamadı, teslim olmadı, inanmadığı şeylere “Evet” demedi. Alev Alatlı, “yargıları içine sindiremeyen insanlar ‘Hayır’ demekten korkmamalı” der.

Şaban Ali Düzgün Hoca da dine girişin, olumsuzlama ile başlamasının (La ilahe illallah) anlamının burada yattığını ifade ederek, “Hayır” deme cesaretini göstererek Allah’a bağlananların kulluklarının, tam bir bilinç kulluğu olarak kendisini gösterdiği görüşündedir ve dine kabul edilmenin yegâne yolunun bu ret cesaretinden geçtiğini söyler. “Hayır” diyebilmenin insana kazandırdığı bu özgüven, dinin içinde yer aldığı süre içinde de aktif olmaya devam edecektir, tespitini ekler. Demek ki, gerektiğinde, yerli yerinde “Hayır” demek ve bunda ayak diretmek de önemli bir meziyettir ve her babayığidin harcı da değildir.

Mehmet Akif Terzi kardeşimiz de, hak bildiği yolda inanmadıkları şeyler noktasında ret cesareti gösterebilen, gerektiğinde ve yerli yerinde ayak direyerek yüksek sesle “Hayır” demeyi becerebilen, bilinçli ve hanif olan ender insanlardandı. Bu tavır ve duruş bazılarınca pek makbul bir davranış modeli olarak görülme de, demini almış, kaliteli kıvama erişmiş şahsiyetli duruşuyla, hak bildiğini söylemekten ve hakka uygun davranmaktan asla vazgeçmemiştir.

Sıkıntıları, ötekileştirilmesi, haksızlıklara uğratılması, iftiralara maruz kalması, bağımsız, özgür ve kıvamlı bir şahıs olmasını engellemedi. Sıkıntı ile yoğrulurken ilkelerinden, hak bellediğinden şaşmayarak kıvamlanıp demlenen ve kalitelileşen şahsiyet, zamanla insana bir üslup verir. Onun üslubu dışarıdan haksız dayatmalara boyun eğmeye, güce tapmaya uygun değildi. Her zaman heyecanlı, kahramanlık duygularıyla dolu, haysiyetli bir sıfatın sahibiydi. Bildiğini, inandığını dosdoğru söyledi, yaşadı. Dereyi görünce kurbağa, çimeni görünce tobağa olanlardan asla olmadı.

5. HER KUŞ KENDİ CİNSİYLE UÇAR

“Arkadaşlarını seçerken insan, aynı zamanda düşmanlarını da seçer” der, Collingwood, “Bilginin Haritası” kitabında. Mehmet Akif de ilkeli olmayı, bildiği doğrulardan sapmamayı, hakikat bildiğini söylemeyi karakterize ettiğinde ve yine bunları eksenine almış kişileri arkadaş olarak seçtiğinde, bilincinde olmadan düşmanlarını da seçmişti.

Elbette insan nefes aldığı, yetiştiği kültür ikliminin de ürünüdür. Bu iklim sizi çepeçevre sarar. Onun da arkadaşlarını nefes aldığı iklimden seçmiş olmasından doğal bir şey olamaz.

Arkadaşlar ve çevre, insanın kıvamını bulmasında önemli bir etkidir. Ziya Paşa’nın şu beyiti de açıklar bu durumu:

“Âdeme âdem gerektir âdem etsin âdemi

Âdem âdem olmayınca âdem netsin âdemi.”

Unutmayalım ki, her kuş kendi cinsiyle uçar, kartal kartalla, karga kargayla. **Hız. Ömer**’in dediği gibi; “**Kişinin dostu; aklının kılavuzudur.**” Her cinsle yaşayan, uçan ise asalaklardır, menfaatlendiği her gruba girer, işi bitince başka tarafa, başka gruplara kanat açar.

Ancak yakın arkadaşlarından farklı olarak aynı iklimi savunduğun, kendine yakın hissettiğin veya öyle olduğunu zannettiğin, bir çember dışarıdaki arkadaşlıklar da önemlidir. Birçok kişi hayatının sonuna kadar bir gelişme göstermeye çabalamadan bu iklimin tesiriyle, fikr-i sabit olarak yakın çevresi ve ilk halkadakiler dışındaki arkadaş ortamıyla birlikte bulunduğu yerde kalır, kaldığı yerden her şeyi değerlendirir, sınıflar, yargıya varır.

Fakat bu durağanlık ehven bir tarz olarak görülmemelidir, gelişmek, ilerlemek için, istikametten sapmadan dönem dönem bazı güncellemelere, hesaplaşmalara da ihtiyaç hissedilir. İnsanlığın, şahsiyet sahibi olmanın gereken şartlarından birisi de budur. Yani, şahsiyetli insan kendisiyle de, yetiştiği iklimle de bu iklimin kelimeleri ve algılamaları ile reddiyeye başvurmadan, dönmeden, yamulmadan, bir yerlere yamanma, kapağı atma, makama, mevkiye kavuşma hırsına, hevesine kapılmadan hesaplaşabilendir aynı zamanda.

Bu doğrultuda, Dostyevski'nin “düşünce dalkavuğu olmamak lazımdır” sözüne uygun bir hareket tarzıyla, kendi kültürel ikliminin terimleri ve algılamalarıyla ikliminin değişik sahalarının üyeleriyle, düşünce bazında hesaplaşma yapabilen bir kişi olarak da tanımını onu. Bu sebeple, düşüncelerin yersiz dalkavukluğuna kapılmadan, gerekenlerle hesaplaşmayı bilen tavrını da burada zikretmeden geçmek olmaz.

İlber Ortaylı Hoca'nın samimi olduğu arkadaşlarıyla ilgili hoş bir tarifi vardır: “Güvenilir insanlardır. Ufak hesapları yoktur. İnsan onlarla arkadaşlık ettiğinde mahcup olmaz. Onlarla her yere girilip çıkılabilir.” Bu tarif, yukarıdan aşağıya metnin akışı içerisindeki kıvamlı şahsiyete ilişkin tüm ifadelerle birlikte Mehmet Akif'e aynen uyar. Ufak hesap peşinde koşmamıştır, arka plan çalışmamıştır, hesapları küllidir, mesleği ve ayırım yapmadan tüm meslektaşlarını kapsamıştır. Güvenilirdir, onunla arkadaşlık eden hiç kimseyi mahcup etmemiştir. Bu sebeple Mehmet Akif'i arkadaş seçenler onun arkadaşlığından hiçbir zaman pişman olmamışlardır.

6. İNANCININ SAMİMİSİ

Tüm bunlarla birlikte, onun dünyaya, meselelere bakışını harmanlayan “mümin Müslüman” kimliğini de gözden kaçırmamak lazımdır. Müslümanlığı, dünyevi bir kariyerde ilerlemek için ortaya konulmuş “mesleki Müslümanlık” olmamıştır hiçbir zaman. Eğitimi olan İlahiyatla ilahi olanı ayırt etmeyi, ilahi olanı iliklerine kadar hissetmeyi becerenlerdendi. İncininin samimisiydi.

Samimi inancı, “Allah'ın katında izzetin/onurun ön şartı sayılan ve insanı bütün diğer varlık türlerinden ayıran ‘emanet’in (aklı ve özgür iradesini kullanarak insan olmanın gerektirdiği bütün sorumlulukların altına girebilme kudreti) gereğini yapma konusunda, insanı gözü görmez, kulağı duymaz, dili söylemez bir hale getiren, otorite bağımlılığından [makam, mevki, para, önemli olma hevesi vb. gibi otoritenin değişik alanlarına bağımlılık] (Şaban Ali Düzgün, Kimliksiz Hakikatler)” azat eylemişti.

Bu azatlık, aynı muhayyelede yer almayanlarca, kendisine makam, mevki, para, pul, unvan vaat edenlere her daim baş eğenlerce fevrilik olarak nitelenmişti. Onu, olunması gereken bir birey değil, kendilerince olmasını arzu ettikleri, el etek öpen birey olarak görmek istemişler, hayattayken ruhen ve zihnen mankurtlaştırmak arzusu taşımışlar, başaramayınca en hafif tabirle, muzır insan ilan etmişlerdi.

Oysa ondaki “emanet” bilinci, yani aklı ve özgür iradesini kullanarak inançlı bir insan olmanın gerektirdiği bütün sorumlulukların altına girebilme kudreti, hesaplarının, hedeflerinin egoistliğe, menfaatperestliğe bulaşmasını engellemiş; bölüp parçalamadan, ayırıp uzaklaştırmadan hep bütünü kucaklamayı, herkesi kapsama alanına alarak topluca/beraberce kazanma arzusunu kamçılamış, eylemlerine de böylece yansımıştı. Meslek hayatı boyunca ortaya çıkan tüm hengâmede, yalnız kendisinin alacağı, olacağı, menfaatleneceği bir ikbâl derdine düşmemiş, hak ettiğine inandığını tüm meslektaşlarıyla beraber alabilmek, beraberce olabilmek için mücadele etmiştir.

İkbâlin, hak etmeden, layık olmadan bir yerlere yaranarak elde edilecek makamın, mevkinin parlaklığı gözlerini kamaştırmamış, bunları elde etmek hususu ona insani değerlerinden ödün verilmemiştir. Çünkü bunun geçici bir heves veya bir göz/gönül yanılması olacağını bilecek kadar inancında doğru istikametteydi.

Nâbî'nin ikbalin, makamın, geçici kudretin gücü karşısında gözleri ve vicdanları kör olanları tasvir ettiği meşhur beyitini bilmeyeniniz yoktur:

“Çok da mağrûr olma kim meyhâne-i ikbâlde Biz hezarân merd-i mağrûrun humârın görmüşüz.”

Beytin yol göstermesiyle şunları söyleyebiliriz; ikbâl, baht, talih, işlerin rast gitmesi, arzu ve isteklere erişmek, mevki, makam elde etmek, güç sahibi, emreden olabilmek kişiyi havalandırıp gurur sarhoşu edebilir. İkbâl, bazen makam, mevki, kimi zaman mal mülk, kimi zaman da güçlü olduğu düşünülen bir çevre içinde bulunmak anlamına gelebilir. Hangi durumda olursa olsun kişinin akıbeti ummadığı bir biçimde değişebilir. İnsanlık tarihinde değişmeyen gerçeklerden birisi de, ikbâl, yükseliş ile düşüş arasında amansız bir çekişmedir.

Şeyhülislâm Yahya'ya göre de, ikbâl bir efsaneden yani yalandan, yanılısamadan ibarettir. Bu efsane ile oyalananlar ebediyete uzanan yolda geri kaldıkları gibi hayal kırıklıkları içinde zarara girerler:

**“Cihânun izzet ü ikbâlini efsâne bil Yahyâ
Yolundan kalma kim âkil o yalan ile eğlenmez.**

(Ey Yahya, dünyanın izzetini ikbâlini efsane bil, yolundan kalma, zira akıllı olan o yalan ile eğlenmez.)

Kişisel ikbalin tek başına yeterli olmadığını farkında ve bilincinde olarak, o efsane ile çok içli dışlı olmamıştı, ancak Mehmet Akif Terzi'nin birçok makamı mevkiyi de taşıyacak, yürütecek bilgide ve donanımda olduğunu, yani liyakat ve ehliyet sahibi bulunduğunu, hakkının teslim edilmesi maksadıyla burada söylememiz gerekir. İşte bu noktada yine onun kibre bulaşmayan kıvamlı şahsiyet sahibi oluşu devreye girmiştir.

Etrafına asla *sahte tevazu* da satmamıştır. Mütevazılığı doğal bir hâl idi, desinler diye niyet ederek tevazu göstermez, kibirden beslenen sahte tevazu ile sürekli açık vermezdi. Başkalarının kendisini öveceği ortamlar hazırlayacak kurnazlıklar ile boğuşmaz, her şeyi doğrudan ve dürüstçe belki sert, ama alçak gönüllülükle söylerdi. “Bazı insanlar alçak gönüllüdür. Bazıları ise alçak olmaya gönüllüdür” diyen Necip Fazıl Kısakürek'i doğrulatırcasına alçaklığa karşı, ama mertliğe alçakgönüllüydü.

Meraklısına kendisini anlatacak, hatırlatacak yeterince iz bırakmış mesleki bir kariyere ve sarsılmaz bir duruşla irade gösterdiği insanlık hallerine sahip olmuştur.

Hesaplarının, davranışlarının, amaçlarının külli olması bakımından onu bir denize benzetebiliriz, baktığınızda başladığı yerden sonu görünmeyen bir ufuk, suların zaman zaman en sakini, yeri geldiğinde en hırçını olmuştur. Kabına sığmayan, sığamayan bunun için hep sahille içli dışlı olan, bazen onu dalgalarıyla okşayan, bazen tokatlayan bir farklı âlemdir. Görünen yüzü kadar önyargısız ve samimiyetle yaklaşmadan anlayamayacağınız bir içeriliği, derinliği de eklemek isterim ki, bunu da ancak onunla derûni ve samimi ilişkiye girenler bilebilir.

Bu derinliği, kendilerini; büyük bir şaşılık ve şaşkınlıkla mutlak hakikatin temsilcisi, sözcüsü addedenlerin; nefsinin görmeyip kendine uymadığı için Hakka da uymadığını düşündüğü diğerlerini ihyaya kalkışanların; elini, dilini, gözünü, kalbini ve vicdanını düzeltmekle uğraşmak yerine başkalarını doğrultmaya düşkünlük gösterenlerin; insanın varlık sebebiyle ilgili bilgileri sağdan, soldan topladığı için içselleştirip tam da anlayamamış, kıvama varamamış, demlenememişlerin; yığma bilgi sahibi olarak adeta bilgili cahil olmayı seçmişlerin; bir şey olmaya çalışıp da olduğunun bir şey etmediğini anlayamayanların, kimin kayığına binerse onun küreğini çekenlerin zaten algılaması da mümkün değildir. Vakıa, öyle de olmuştur.

Hakikatın, hakkın, hukukun savunulmasının, bu hususta dosdoğru olunmasının, kaynağı itibariyle hiçbir tereddüde ve değişik ihtimallere açık kapı bırakmadığının farkındaydı. İnanıldığı değerleri, hakkı, hukuku savunmazsa, bunların dışında bir yüz ile görüntü verirse bunun kendisini, en kibar ifade ile “münafıklığa” eristireceğini, İslamın, müslümanın diyen herkese yüklenmesini vaz ettiği “mümin” yazılımindan çok farklı rotalara düşürmüştü olacağını bilirdi.

7. HESAP GÜNÜNÜN DEFTERDARI OLARAK SESSİZLİĞİN SESİ OLMAK

Ahlaki duyarlılığı, davasına inanmışlığı, vatan sevgisi, kul hakkına itibarı, arka plan çalışmaması hak bildiği yoldan ayrılmamasını sağlamıştı. Ancak her ortamda herkese bunları doğrudan söylemesi, haksızlıklara, hukuksuzluklara ani ve sert tepki vermesi, doğru olmadığını düşündükleri hususunda dayatmalara, zorlamalara karşı iradeli bir tavırla “hayır” diyebilmesi, onun öteki veya muzır görülmesine yeterli bir sebep teşkil etmişti.

Bu nedenle ufkunda, belki şahsına değil ama mesleğinin üzerine yapılan bütün fesat hesaplara ve hesapçılara bir yekûn çizgisi çekmek isteyen muhasebecilik özlemi de mevcuttu. Erken ölümü, mesleğinde tüm meslektaşlarıyla birlikte erişmek istediği uzmanlığın alındığını görmesini engelledi, bir anlamda bu büyük deniz, sahiline küs, boynu bükük, büyük alacaklı olarak, muhasebe defterine yekûn çizgisi çekmeden, haksızlık edenlerle hesaplaşmadan, hakkını helal etmeden gitti.

Ancak bugüne kadar uğradığı haksızlıklar, kadirbilmezlikler, ötekileştirmeler, iftiralar üzerinden tutulan hesap cetvelindeki yekûn çizgisini, fani âlemde gerçek âleme götürdü ki, bu cetvelde “verecekli” kaydı olanlar için, ürkütücü bir hesap gününün defterdaru da oldu aynı zamanda.

Ölüm onu susturdu diyemeyiz, belki sessizliğe erdirdi. Şunu unutmamak gerekir ki, ruhu olanın suskunluğu da, sessizliği de hayatta olması kadar etkileyici, bazıları için ise ürkütücüdür. Kendisine, arkadaşlarına, meslektaşlarına yaşatılan ve boynu bükük gitmesine sebep olan haksızlıklara karşı, yaşarken her demki haysiyetli itirazları, ilkeli tavrı ve mücadelesi, dünya değiştirmesinden kaynaklanan suskunluğunu da, sessizliğini de önemli kılmaktadır. Ölmesi, bazılarının düşündüğü gibi, onu ebediyen sukuta erdirmemiştir, kendisine ait güçlü ve gümbür gümbür bir sessizliği olacaktır bundan böyle.

Ve arif olan bilir ki, hayatta zaten önemli şeylerin çoğu söylenmeden, sessizlik içerisinde kalır. Dil ve beden çoğu zaman onları ifade etmekten acizdir çünkü. Bir sesin olabilmesi, duyulması için sessizliğin bilinmesi gerekir öncelikle. Mehmet Akif Terzi'nin bu fani dünyada kendisine ait bir sesi olduğu gibi bundan sonra da kendisine ait bir sessizliği olacaktır ki, onun suskunluğu, boynunu bükük bırakıp kalbini kıranların ruhunda, belki bugün olmasa da kesinkes yarınlarda çın çın ötecektir.

Bu noktada yine İlber Ortaylı Hocanın Latinceden yaptığı bir alıntıyı biz de alıntılatalım: “Herkes kendi talihinin mimarıdır. Yaşadıkları, an be an insanı oluşturur ve arkasında bıraktıkları, farkına varmadan önüne geçer.” Ne doğru bir sözdür. Mehmet Akif de duruşuyla, eğilip bükülmemesiyle, sözleriyle, yani şahsiyetiyle aslında bir anlamda kendi talihini de inşa etmişti. Ama onun inşa ettiği talihi, terk-i dünya ettikten sonra arkasında bıraktıkları an be an ilkeli, kıvama ermiş bir şahsiyetliliği ortaya çıkartmış, görünür ve çoğunlukça hayırla yâd edilir kılmıştır.

Şeyhi'nin söylediği gibi;

Ömr-i bekâ diler isen ihsân yolun gözet

Çün kalır âdemîlik u âdem gelir gider. (Bekâ isteyen insan iyilik yolunu tutmalıdır; çünkü insan dünyadan gider ama iyilik, yani insanlığı kalır).

Elbette zaman ona sıkıntı verenler, haksızlığa uğratanlar, haksızlığı gördüğü ve bildiği halde sessiz kalanlar, haksızlıkların üstünü örtmek için işbirliği yapanlar için de işlemektedir. Farkında değiller belki ama kendi dünyevi ve uhrevi talihlerini de tuğla tuğla kendileri inşa etmektedir. Mehmet Akif'e düşünse ise sabırla beklemek olacaktır.

Yine Tolstoy'dan bir alıntıyla yazımızı sonlandıralım: “Bil ki yaşadıklarınla değil yaşattıklarınla anılırsın. Ve unutma ne yaşattıysan elbet bir gün onu yaşarsın.”

8. DUALARIMIZLA

Her ruhun bir vatanı vardır. Onu bulmak, oraya yerleşmek için bir yolculuğa çıkılmak zorunda. Herkes kendi ruhunun vatanına erişmek için bu yolculuğa, ana rahmine düştüğü anda başlamak zorunda. Ölmek için, ölebilmek için yaşamak zorunda. Yaşamak ölebilmenin yolunu açmakta. Yolculuk kimine erken, kimine geç isabet etmekte. Bu döngü ezelden beri Allah'ın bir lütfu olarak devr-i daim eylemekte.

Elbette Allah insanlara bu dünyada imtihana tabi olup asli vatanına güzellikle kavuşması için bu lütfu verdi; bu lütuftan ancak bazı marifet ehli layığınca yararlanabilmeyi becerdi. Ama Allah lütfunu ehline ikram ederken hiç kimseyi ayırt etmeden herkese mühlet verdi. Hepimiz mühletimizi beklemedeyiz. Mühletimiz esnasında doğru yola yönelip, doğru menzile erişmek, lütufa kavuşmak bazı marifetlere tâbi:

Marifet, yaşadığı dünyada vakit geçirdiği sürece, gideceği dünyaya yabancılaşmadan kalabilmekte; emanete ihanet etmeyecek, kul hakkına minnet eylemeyecek düstur üzerine yaşayabilmekte, asgariden yüzde ellinin bir fazlasına arkasından hakikaten “dosdoğruydu, iyiydi” dedirtebilmekte. Makama, mevkiye, paraya, pula, önemli olmaya, sırtında taşıdığı urbaya, oturduğu koltuğa, bindiği arabaya, karşısında el pençe durulması arzusuna, unvana, bağlı ve bağımlı olduğu heva ve heveslere kendisini zimmetleyenlerden olmadan; tavrı, edası, söyledikleri ve eyledikleriyle doğruluğa, Hakka, hukuka, sırat-ı müstakime zimmetlenenlerden olabilmekte.

Marifet, haksızlıklar hukuksuzluklar karşısında söyleyen, eyleyen “kim” ve “ne” olursa olsun “hayır” veya “dur” diyebilmekte; “makamsız, rütbesiz, arkasız, bizzsiz, şusuz, busuz eksiksin, zayıfsın, yutulacak kolay lokmasın” diyene, şöyle bir bakış atıp “istemem, ihtiyacım yok, hayır” diyebilmekte. Lütf; yerinde, zamanında ve gerektiğinde icra edilen bu marifetlerde.

Mehmet Akif Terzi kardeşimizin de kula ve onun teferruatlarına değil, Hakka zimmetlenmiş hanif bir marifet ehli olduğuna biz inanıyoruz, ödülünün de marifetleri ölçüsünde büyük olacağı hususunda ümitvarız, sevenleri olarak hemfikiriz.

Kendi ruhunun vatanına erişmek için erkenden yolculuğa çıkan marifet ehli, Hakka, doğruluğa, ilkeliliğe zimmetli Mehmet Akif Terzi kardeşimize yolculuğu boyunca rahmet, arkada bıraktığı yakınlarına, arkadaşlarına ve sevenlerine de başsağlığı ve sabır diliyorum. Ölümün geçici bir ayrılık olduğunu, inanan herkesin de bildiğini tekrarlayarak, cennetin en güzel bahçelerini mekân edinmesini temenni ediyorum. Mehmet Akif Terzi kardeşimiz, nefes aldığımız sürece, dualarımızda yerin daima varlığını koruyacaktır. “İnna lillahi ve inna ileyhi raciun”.

Mehmet TORUNLAR

Cumhurbaşkanlığı, Devlet Arşivleri Başkanlığı

mehmettorunlar06@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-0633-8307>